

Vakuutusmatemaattinen yksikkö

29.5.2026

Pessimistisen skenaarion mukainen lyhyen aikavälin ennuste 29.5.2026

Eläketurvakeskus (ETK) on laatinut pessimistisen lyhyen aikavälin ennusteen 29.5.2026 julkaistun perusennusteen pohjalta. Tässä muistiossa esitetään laskelman tulokset ja verrataan niitä perusskenaarion mukaiseen ennusteeseen.

Pessimistinen ennuste perustuu ETK:n 15.5.2026 julkaisemaan pessimistiseen suhdanne-ennusteeseen, ja siinä käytetään pessimistisen skenaarion mukaisia sijoitustuotto-oletuksia. Kyseessä on esimerkkilaskelma, jonka tarkoituksena on arvioida, miten työeläkejärjestelmä kestää ennustejakson alkuun ajoittuvan lyhytaikaisen mutta voimakkaan sijoitusmarkkinashokin heikossa taloudellisessa skenaariossa.

Keskeiset muutokset suhteessa vastaavaan perusennusteeseen ovat

- korkea inflaatio, joka kasvattaa eläkemenoa
- heikko palkkasumman kehitys, jonka seurauksena joudutaan nostamaan maksutasoa ja
- heikko eläkevarojen tuotto-oletus, jonka seurauksena vakavaraisuus laskee.

Laskelmassa on huomioitu eläkeuudistuksen muutokset samalla tavalla kuin peruslaskelmassa. Laskelma perustuu oletukseen, että eläkeuudistusta koskeva hallituksen esitys ([HE 40/2026](#)) hyväksytään eduskunnassa.

Heikko tuotto laskee osakepainoa ja vakavaraisuutta

Laskelmassa pessimistinen sijoitustuottoskenaario koostuu ensin 12 kuukauden tappiollisesta jaksosta, jota seuraa lyhyt korkeampien tuottojen korjausliike.

Sijoitusmarkkinashokki kohdistuu aikaan, kun sijoitusuudistus tulisi vaihteittain voimaan. Peruslaskelmasta poiketen osakepaino laskee nykyisestä 56 prosentista noin 52 prosenttiin. Lasku on itsessään melko pieni, mutta ero peruslaskelmaan nähden on enimmillään jopa 15 prosenttiyksikköä. Heikon sijoitustuottojakson loputtua osakepainon arvioidaan nousevan nopeasti 67 prosentin tasolle vuonna 2028. Tämän jälkeen se jatkaa tasaista kasvua ja on ennustejakson lopussa noin 73 prosenttia.

Vuonna 2026 eläkevarojen nimellinen sijoitustuotto jää tässä laskelmassa noin -5,5 prosenttiin. Vuonna 2027 se on noin 8,3 prosenttia. Sen jälkeen se asettuu 5,4 prosentin tasolle. Peruslaskelmaa alempi osakepaino pienentää kokonaistuottoa erityisesti korkeampien tuottojen aikana ja niiden jälkeen.

Vuositason osaketuottokerroin on vuonna 2026 noin -9 prosenttia eli 21 prosenttiyksikköä pienempi kuin peruslaskelmassa. Vuonna 2027

Vakuutusmatemaattinen yksikkö

29.5.2026

osaketuottokerroin on noin 9 prosenttia, mikä on noin 5 prosenttiyksikköä enemmän kuin peruslaskelmassa.

Keskimääräinen vakavaraisuusaste laskee tässä skenaariossa nykyisestä 131 prosentista alimmillaan noin 118 prosenttiin alkuvuonna 2027. Vuoden 2027 lopussa se on jo noin 125 prosenttia ja palautuu ennustejakson loppuun mennessä noin 131 prosenttiin. Vakavaraisuusasteeseen vaikuttavat sijoitus-tuoton lisäksi peruslaskelmaa pienempi palkkasumma ja heikommat vanhuuseläkerahastojen iv-korotukset.

Vuonna 2027 iv-korotukset jäävät negatiivisiksi, yhteensä noin -1,3 miljardiin euroon. Tämä tarkoittaa sitä, että tuolloin varoja siirretään vanhuuseläkerahastoista vakavaraisuuspääomaan, mikä vahvistaa vakavaraisuutta. Vuonna 2027 täydennyskerroin on useana kuukautena nollassa tai sen alapuolella, ja se alkaa kasvaa vain vuoden lopussa sitä mukaan, kun keskimääräisen vakavaraisuusaste palautuu kohti perustasoa. Iv1-korotukset jäävät peruslaskelmaa pienemmiksi koko ennustejakson ajan.

Iv4-korotusten määrä kehittyy tässä skenaariossa eri tavalla kuin perusennusteessa. Heikon tuoton seurauksena osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu jää vuonna 2026 negatiiviseksi. Eroa on noin -5,7 miljardia euroa verrattuna peruslaskelmaan. Sen sijaan vuonna 2027 osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu on 2,4 miljardia euroa poiketen peruslaskelmasta, jossa eläkeuudistuksen seurauksena osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu olisi jatkossa lähtökohtaisesti negatiivinen. Tämä johtuu siitä, että osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuun tuottovaade on positiivinen korkean osaketuoton ja matalan vakavaraisuusasteen tilanteessa.

Pessimistinen skenaario kasvattaa tasattavaa eläkemenoa

Pessimistisessä ennusteessa työeläkeindeksi on vuodesta 2027 alkaen suurempi kuin perusennusteessa. Tämä nopeuttaa eläkemenojen kasvua. TyEL-MEL-eläkemenoa on vuodesta 2027 alkaen vuositasolla 70–250 miljoonaa euroa suurempaa kuin perusskenaarion mukaisessa laskelmassa.

Tasattavassa eläkemenossa ero peruslaskelmaan on selvästi suurempi. Vuonna 2027 ero on noin 100 miljoonaa euroa, ja vuonna 2028 se on jo 800 miljoonaa euroa. Tässä skenaariossa tasattava eläkemenoa on noin 22,5 prosenttia palkkasummasta, kun vastaava osuus peruslaskelmassa on noin 20 prosenttia.

Tasattavan eläkemenon kehitykseen vaikuttavat indeksikorotusten lisäksi merkittävästi iv-korotukset, joiden rooli korostuu eläkeuudistuksen seurauksena.

Vakuutusmatemaattinen yksikkö

29.5.2026

Palkkasumman heikentäminen kasvattaa TyEL-maksun korotustarvetta

TyEL-MEL-palkkasumma kasvaa pessimistisessä skenaariossa kuluvana vuonna 1,9 prosenttia mutta supistuu seuraavana vuonna yksi prosentti. Peruslaskelmaan verrattuna palkkasumma on kuluvana vuonna 1,5 miljardia euroa pienempi, seuraavana vuonna 5 miljardia euroa pienempi ja sen jälkeen pysyvästi noin 6–7 miljardia euroa pienempi vuosittain.

Kun TyEL-maksutaso on kiinnitetty, pienempi palkkasumma vähentää maksutuloa vuosittain noin 1,2–1,8 miljardia euroa peruslaskelmaan verrattuna. Tällöin tasausvastuu kääntyy jyrkkään laskuun ja ehtyisi ilman maksunkorotusta muutamassa vuodessa.

TyEL-maksutaso on eläkesopimuksen mukaisesti kiinnitetty 24,4 prosenttiin vuoteen 2030 asti. Epäsuotuisan palkkasumman kehityksen seurauksena on välttämätöntä nostaa TyEL-maksua. Vanhuuseläkerahastoinnin lisääminen vahvistaa tällaisessa skenaariossa maksun korotustarvetta. Tässä laskelmassa maksua korotetaan vuodesta 2031 alkaen 2,3 prosenttiyksikköä, jolloin maksutaso nousee 26,7 prosenttiin.

Maksun osista hoitokustannusosan ja maksutappion arvioidaan hieman kasvavan. Asiakashyvitykset sen sijaan pienenevät peruslaskelmaan verrattuna heikomman vakavaraisuuden vuoksi.

Maksunkorotus riittää pitämään tasausvastuun vähintään vaaditulla vähimmäistasolla. Ennustejakson lopussa tasausvastuu jää noin 5 prosenttiin palkkasummasta eli noin 21 prosenttiin seuraavan vuoden tasattavasta eläkemenosta.